

Kallelse

Socialnämnden kallas till sammanträde

Tid: Torsdagen den 25 februari 2016 kl. 17:30

Plats: Largen, plan I, Alceahuset, Hackstavägen 22

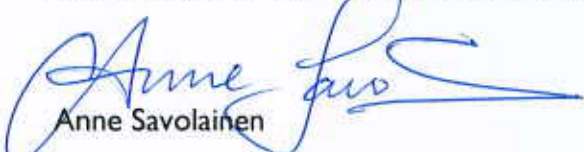
(Sammanträdesrum Largen är reserverat för Alliansen kl. 16:30)

(Sammanträdesrum Losjön, plan I är reserverat för oppositionen kl. 16:30)

Övrig information:

Vänligen anmäl eventuella förhinder till Anne Savolainen, anne.savolainen@osteraker.se

På uppdrag av ordförande Christina Funhammar (M)

Anne Savolainen
Administrativ samordnare

Dagordning

1. Upprop, fastställande av dagordning och övriga frågor
2. Val av justerare samt tid och plats för justering

Informationsärenden

3. Projekt Hemnära integration
4. Aktuell information från förvaltningen
 - a) Flyktingsituationen
 - b) Lex Sarah-rapporter
 - c) Förändringsarbetet inom socialförvaltningen

Beslutsärenden

5. Socialnämndens verksamhetsberättelse 2015
6. Socialnämndens verksamhetsplan 2016-2018, budget 2016
7. Remissvar: Ökad tillgänglighet till sprututbytesverksamheter i Sverige

8. Individärenden

- 8.1 Övervägande vid placering enligt 6 kap. 8 § SoL
- 8.2 Övervägande vid placering enligt 6 kap. 8 § SoL
- 8.3 Övervägande vid placering enligt 13 § LVU
- 8.4 Bistånd i form av stadigvarande vård och fostran
- 8.5 Bistånd i form av stadigvarande vård och fostran
- 8.6 Bistånd i form av stadigvarande vård och fostran
- 8.7 Bistånd i form av stadigvarande vård och fostran
- 8.8 Ställningstagande avseende särskild förordnad vårdnadshavare
- 8.9 Ställningstagande avseende särskild förordnad vårdnadshavare
- 8.10 Nedläggning av faderskapsutredning

9. Anmälan delegationsbeslut

- 9.1 Delegationslista Procapita januari 2016 (finns i pärmen)
- 9.2 Protokoll Sociala utskottet den 5 februari 2016 (finns i pärmen)

10. Delgivningar

- 10.1 Dom från förvaltningsrätten i Stockholm i mål 19448-15 (finns i pärmen)
- 10.2 Dom från förvaltningsrätten i Stockholm i mål 25337-15 (finns i pärmen)
- 10.3 Dom från förvaltningsrätten i Stockholm i mål nr 26642-15 (finns i pärmen)
- 10.4 Dom från förvaltningsrätten i Stockholm i mål nr 27805-15 (finns i pärmen)
- 10.5 Dom från förvaltningsrätten i Stockholm i mål nr 248-16 (finns i pärmen)
- 10.6 Dom från förvaltningsrätten i Stockholm i mål nr 1398-16 (finns i pärmen)
- 10.7 Dom från förvaltningsrätten i Stockholm i mål nr 1580-16 (finns i pärmen)
- 10.8 Beslut från Inspektionen för vård och omsorg, 2016-01-22 Dnr 8.2-34705/2014-10 (bifogas)
- 10.9 Protokoll extrainsatt FÖRSAM 2016-02-01 (finns i pärmen)
- 10.10 Överenskommelse om anordnande av boende för barn utan legal vårdnadshavare i Sverige, s.k. ensamkommande barn
- 10.11 Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om stöd till en evidensbaserad praktik för god kvalitet inom socialtjänsten

3.

Projekt Hemnära integration

Projektrapport "Hemnära integration"

Projektägare

Arbetsförmedlingen har finansierat projektet. Socialförvaltningen har lånat ut ordinarie personal att arbeta 20 timmar per vecka i projektet. Styrgruppen har bestått av representanter från båda parter.

Projektperiod

Projektet har pågått under 15 månader, 140901-151231.

Målgrupp

I projektplanen benämns målgruppen som "utländsk bakgrund". Det får tolkas som en medvetet bred målgrupp.

I praktiken har de som fått stöd genom projektet varit anvisade nyanlända familjer och enskilda samt anhöriga till ensamkommande barn som fått permanent uppehållstillstånd. I några fall har det handlat om stöd till nyanlända som ordnat eget boende i kommunen.

Syfte

I projektplanen beskrivs syftet med stödet utifrån deltagarens situation, varför det fanns flera parallella syften. Projektet har, enligt planen, syftat till att ge ett "praktiskt stöd i vardagssituationer", "kompletterande hemnära stöd med fokus på familj, bostad och sociala nätverk" och "individpassat stöd till vidare integration"

Ett annat uttalat syfte med projektet har varit att erbjuda deltagande familjer möjligheten att delta i kommunens fadderverksamhet. Det är en frivillig verksamhet där etablerade familjer boende i kommunen fungerar som fadderstöd åt nyanlända.

Ytterligare ett syfte har varit att ge kunskap om effekterna med ett hemnära integrationsstöd så att Arbetsförmedlingen kan utveckla sina metoder inom etableringsuppdraget.

Projektplanen utgår från den etableringslots som fanns i början av projektperioden men som togs bort under våren 2015.

Mål

Det uttalade målet för deltagarna var, enligt projektplanen, snabbast möjliga etablering på arbetsmarknaden och en väg till självförsörjning.

Projektets förutsättningar

Budget

Projektets totala budget har uppgått till 458 600 kr under projektperioden. Budgeten har huvudsakligen täckt lönekostnad för projektmedarbetarens halvtidstjänst. Kostnad för transport och omkostnader kopplade till aktiviteter för deltagare har också ingått i budget. Kostnaderna har löpande redovisats till Arbetsförmedlingen.

Personalresurser

En person har varit deltidsanställd (50 %) i projektet. Denne, Helene Stuborn, i rapporten kallad HS, har sin grundanställning på socialförvaltningens vuxenstödsenhet. HS arbetar under övrig tid (50 %) med särskilt biståndsprovat arbetsökarstöd till personer som uppbär försörjningsstöd och som under lång tid stått utanför arbetsmarknaden.

Faktiskt arbetad tid

Den faktiska arbetstid som lagts på projektet har inte redovisats. HS uppskattar själv att hon vissa veckor arbetat mer än halvtid med deltagarna. HS upplever, trots detta, att arbetsbördan varit rimligt då arbetet med arbetsökarstöd varit möjligt att anpassa. Det innebär sannolikt att projektet sannolikt har varit mer omfattande, i arbetad tid räknat, än de 20 timmar i veckan som budgeterat.

Under perioder har HS tagit emot fler än en familj i veckan vilket inneburit en pressad arbetssituation.

Deltagare i projektet

Totalt har ca 130 personer fått stöd genom projektet. Av dessa har den största gruppen varit nyanlända anvisade flyktingar. Den gruppen har bestått av 15 familjer, totalt 66 personer. En mindre grupp har varit de som anlänt som familjemedlemmar till ensamkommande asylsökande barn. De har totalt varit 7 familjer (38 personer). De nyanlända som ordnat eget boende i kommunen och som fått stöd genom projektet har varit 3 familjer och 10 ensamstående, totalt 22 individer. Den minsta gruppen har utgjorts av flyktingar som bott en längre tid i kommunen och vars etableringsstöd från Arbetsförmedlingen avslutats. Här återfinns en familj, 4 personer.

Projektets genomförande

De allra flesta som anvisats till kommunen har familjer som redan bott en tid i landet, i avvaktan på kommunplacering. I samband med flytten till kommunen har behovet av praktiskt stöd i vardagen varierat. Eftersom stödet varit anpassat utifrån behov ges nedan endast en översiktlig beskrivning av vad det kan ha inneburit i praktiken.

Första mötet

Det första som sker är att kommunen meddelar Arbetsförmedlingens bostadssektion att det finns en ledig lägenhet. När en familj sedan tackat ja, kontaktar den lokala Arbetsförmedlingen HS för att informera sig om bostaden och lämplig tid för flytt. Därefter kontaktas HS av Migrationsverket där tid och plats för ankomst konfirmeras. HS möter upp familjen, ibland med hjälp av telefontolk. Familjen får nycklarna till lägenheten och tillsammans med HS tittar man på sitt nya boende. Samma dag upprättas också kontakt med en ansvarig socialsekreterare inom vuxenstödsenhetens försörjningsstödsgrupp.

Bostad

Eftersom lägenheterna hyrs ut omöblerade blir första steget ofta att hjälpa till med inköp av möbler. Många familjer accepterar ett hemutrustningslån via Arbetsförmedlingen. I dessa fall kan socialförvaltningen bistå med ett lån mot avbetalning för inköp av de mest nödvändiga möblerna. Ett fåtal familjer väljer att inte ta hemutrustningslån. I de fallen kan kommunen inte erbjuda lån mot

återbetalning. Frågor om lån och återbetalning hanteras av ansvarig socialsekreterare. Det praktiska inköpet sker ibland med bil som familjen lånat och i annat fall med HS.

Försörjning

I avvaktan på etableringsersättningen beviljas familjen, efter utredning, försörjningsstöd. De flesta familjerna har bankkonto och id-kort vilket underlättar vid utbetalning av försörjningsstöd. De familjer som saknar detta får rekvisitioner att handla mat för. HS är i dessa fall också behjälplig i att ordna med bank- och id-kort. Det är familjens socialsekreterare som ansvarar för utredning och beslut om försörjningsstöd. HS fungerar ofta som en länk mellan socialsekreteraren och familjen. HS är oftast med vid ett första möte.

Stöd vid kontakt med andra myndigheter

Så snart det är möjligt efter ankomst, kallar HS familjen till ett möte, ofta med tolk, på socialförvaltningen. Då går man igenom en checklista med praktiska frågor (se bilaga 1). En prioriterad fråga är att ordna barnomsorg och skolplacering för eventuella barn. HS hjälper också familjen med att bli folkbokförda och att ansöka om bostadsbidrag och föräldrapenning.

Inför mötet har HS kontaktat Arbetsförmedlingen för att förbereda inskrivning av de vuxna i etableringen. Inskrivningen sker, ofta inom en vecka, på Arbetsförmedlingen med HS närvarande.

Annat stöd

Utöver kontakter med olika myndigheter hjälper HS familjen i att orientera sig i sin nya kommun. Det kan handla om att visa runt i centrum, informera om buss- och tågförbindelser. Frågor om var man hittar tandläkaren och vårdcentralen är också sådant som HS hjälper till med att besvara.

I något fall har deltagare haft skyddade personuppgifter. Det har varit frågor som HS också varit behjälplig i, och vilket krävt en större insats.

Antal träffar

Bland de familjer som flyttat till kommunen har förutsättningarna för att klara sin integration på egen hand varierat. HS uppskattar att hon träffat vissa familjer vid fem tillfällen eller mer, medan andra har kontaktat henne mest varje dag i olika frågor. Någon familj har haft inbokade regelbundna möten andra har kontaktat HS spontant. Uppskattningsvis, enligt HS, är det rimligt att ta emot en nyanländ familj i veckan.

Stödet till nyanlända vars etablering avslutats

För deltagare, där etableringsstödet är avslutat utan etablering på arbetsmarknaden, har stödet varit inriktat på att bistå individer att söka arbete. Konkret har stödet inneburit hjälp vid kontakter med myndigheter och fylla i papper. Det arbetet har flutit ihop med HS parallella uppdrag kring arbetssökarverksamhet, som kommunen bekostar.

Fadderverksamheten

Sedan 2015 ingår även fadderfamiljsverksamheten i projektet. Två informationsträffar har hållits, ett för intresserade fadderfamiljer och ett för nyanlända familjer. Under hösten 2015 har fyra familje-par

träffats. Efter en första träff, som HS samordnar, är det upp till paren att själva göra upp om träffar på egen hand. Det görs ingen uppföljning men HS känner till att ett par fortsatt har kontakt.

Dokumentation och samordning med socialsekreteraren

HS skriver in alla viktiga händelser i det ekonomiska ärende som är upprättat inom försörjningsstödsenheten. HS har också regelbundna möten med familjens socialsekreterare för att stämma av viktiga händelser.

Måluppfyllelse

Det uttalade målet med projektet har varit att bidra till snabbast möjliga etablering på arbetsmarknaden och en väg till självförsörjning. Eftersom det inom ramen för projektet inte förts statistik gällande detta, går det inte att säga huruvida målet med projektet har uppfyllts. Dessa uppgifter borde finnas tillgängliga på Arbetsförmedlingen.

I praktiken har stödet till de deltagande nyanlända familjerna och enskilda syftat till att vara behjälplig i alla de vardagliga frågor och utmaningar som de mött som nya kommuninvånare. Stödet har varit inriktat på familj, bostad och arbete utifrån den enskildes behov och situation.

HS uppfattning är att det stöd som projektet erbjudit nyanlända har varit behövt. HS vittnar om att det finns många praktiska vardagliga frågor som dyker upp i samband med ankomsten till en ny kommun.

Det har sannolikt varit en styrka i projektet att en och samma person fungerat som kontaktperson för familjerna. För familjerna är det sannolikt en trygghet att ha en och samma person att vända sig till och för kommunen och Arbetsförmedlingen är det effektivt att ha tillgång till en resurs som byggt upp en kunskap kring de utmaningar som familjerna möter. Den höga grad av individanpassat stöd som projektet inneburit har sannolikt också varit viktigt för att fånga upp varje enskild familjs behov av integration i kommunen.

Huruvida syftet med att öka kunskapen inom Arbetsförmedlingen har uppnåtts i praktiken kan bäst följas upp inom Arbetsförmedlingen.

Styrkor och utmaningar

Samarbetet med Arbetsförmedlingens etableringshandläggare har enligt HS fungerat mycket bra. Det har varit viktigt för att få deltagarna snabbt inskrivna i etableringen. Det finns en viss oro inför vad Arbetsförmedlingens nya organisation ska få för betydelse för projektet. Kommer till exempel mer tid att behöva läggas på resor till Täby eller kan möten ordnas på plats i kommunen? Samarbetet med Migrationsverket och kontakterna med myndighetens handläggare har upplevts som mycket bra.

Den största utmaningen har enligt HS varit att hitta barnomsorgs- och skolplatser för barnen. Svårast har det varit efter sommaren 2015, vilket sannolikt hänger ihop med att antalet ensamkommande asylsökande barn varit högre än förväntat. Väntan på att få komma in i SFI upplevs ofta av familjerna som lång. HS ifrågasätter också om alla erbjuds den kurs i samhällsorientering som ingår i etableringen.

Sedan etableringslotsen försvann på Arbetsförmedlingen upplever HS att de nyanlända vänt sig till henne med fler frågor, och ibland av annan art än då lotsen fanns. HS upplever att många efterfrågat ett särskilt stöd i hur man gör för att söka jobb.

Eventuella lärdomar inför framtida projekt

Utifrån de svårigheter som varit att få till barnomsorg och skola vill HS gärna se ett kommungemensamt råd med representanter från socialförvaltning, kulturförvaltning och skolförvaltning. Det skulle underlätta samordningen i stödet till familjerna. Under våren 2016 kommer ett operationellt samarbetsråd med representanter från flera förvaltningar att bildas. Det bör underlätta den kommunala interna samordningen i frågor som rör nyanlända personer.

HS tror att fadderverksamheten skulle kunna utvecklas för att omfatta fler än idag. Det kräver dock resurser för att kunna hålla informationsträffar och hjälpa till vid den första kontakten. Intresset från etablerade familjer att bli faddrar har också visat sig vara större än bland de nyanlända familjerna.

Maria Thomelius
2016-01-26

Bilaga: Checklista vid möte

Checklista vid möte med nyanländ flyktingfamilj

Namn:

datum:

- Skatteverket- id-kort
- Bankkonto
- Folkbokföra familjen i Österåkers kommun
- Förmedla tid för inskrivningssamtal med etableringshandläggare på AF
- Skriva in barn i skolan
- Anmäla barn till barnomsorg
- Anmäla till SFI
- Hyreskontrakt
- Hemförsäkring
- Registrera på Försäkringskassan
- Söka bostadsbidrag, ev. föräldrapenning
- Fått information om/ sökt CSN hemutrustningslån
- Gå igenom hur man betalar räkningar, hyra och elräkning.
- Anmäla till bostadskö

Övrigt:

Behöver åtgärdas:

5.

Socialnämndens verksamhetsberättelse 2015

Beslutsförslag:

1. att godkänna verksamhetsberättelse för 2015
2. att överlämna den till Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Socialnämnden

Datum 2016-02-16

Dnr SN 2016/0026

Socialnämndens verksamhetsberättelse 2015

Beslutsförslag

Socialnämnden

1. att godkänna verksamhetsberättelse för 2015
2. att överlämna denna till Kommunstyrelsen

Bakgrund

Socialnämnden redovisade ett positivt utfall om 3 217 tkr för 2015. Intäkterna hade nära nog fördubblats jämfört med föregående år till följd av ökade statsbidrag för ensamkommande barn. Kostnaderna ökade samtidigt med 25 %.

En av förklaringarna till överskottet var att utbetalningarna av ekonomiskt bistånd minskade och gav en positiv budgetavvikelse om 1,2 mnkr. Kostnaderna för vård till vuxna var också 2,5 mnkr lägre än budgeterat till följd av färre placeringar. Samtidigt ökade vårdkostnaderna för barn och unga, främst i HVB (hem för vård och boende), och gav en negativ avvikelse uppgående till totalt 3 mnkr.

Antalet mottagna, ensamkommande flyktingbarn ökade kraftigt under året och verksamheten hade vid årets slut ett ackumulerat överskott om cirka 13 mnkr. Orsaken var att antalet mottagna barn under årets första sju månader endast var omkring hälften av de avtalade 40 platserna som erhöles statsbidrag för. I slutet av året när antalet mottagna översteg det avtalade antalet kunde nämnden söka ersättning för faktiska kostnader för resterande. Det uppkomna överskottet balanserades dock över året för att täcka framtida kostnader som väntas uppstå framöver och budgetavvikelsen var därmed noll för denna verksamhet.

Bilagor

1. Socialnämndens verksamhetsberättelse 2015

Anders Lindblad
T.f. förvaltningschef

Frida Wennermark
Controller

Verksamhetsberättelse 2015

Socialnämnden

Nämndsversion

Ordförande: Christina Funhammar

Förvaltningschef: Anders Lindblad

Viktiga händelser

- Samordningsförbundet Södra Roslagen (samverkan mellan kommun, landsting, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen) startade upp rådgivande team som vägleder handläggare och deras klienter för att få till ett samordnat stöd för klienten.
- Barnombudets verksamhet etablerades under året och utökades från 20 till 24 timmar per vecka
- Nämnden erhöll 600 tkr i bidrag för att utveckla arbetet med våld i nära relationer. Kvaliteten i arbetet med att utreda detta har förbättrats genom att handläggare har fått särskilt anpassad utbildning.
- Antalet nyanlända var under året 46 st, en ökning från 19 under 2014. Anledningen till att avtalets 50 inte uppfylldes var att flera familjer tackade nej till aktuell lägenhet.
- Migrationsverket har anvisat 133 ensamkommande barn under året vilket var betydligt fler än överenskommelsen om 40 platser.
- StegEtt, boende för ensamkommande barn, har utökats från tre platser till sex och nya avtal om boendeplatser på HVB har tecknats för ensamkommande barn.
- Nya gruppboenden har utvecklats med plats för 43 ensamkommande barn.
- Fem ungdomar har erbjudits insatsen Sociala insatsgrupper i samarbete med polisen varav tre tackat ja till insatsen.
- En tjänst som handläggare av socialförvaltningens lägenheter inrättades i januari 2015 vilket lett till bättre uppföljning av lägenheternas standard och administrationen har förbättrats liksom samarbetet med fastighetsägarna.
- Personal har utbildats i SIP (samordnad individuell plan) och särskilt utsedd person har arbetat deltid med att stödja utvecklingen inom området. Syftet är att förbättra samverkan mellan olika huvudmän till gagn för klienten. Antalet genomförda SIP har ökat.
- Personalomsättningen upplevs som fortsatt hög. Lönetrappa har införts i januari i två steg för socialsekreterare som ska få möjlighet att göra lönekarriär och för att behålla denna viktiga yrkesgrupp.
- Nya rekryteringssätt har prövats. Bland annat har ca 200 socionomstudenter erhållit BBIC utbildning och annonser har gjorts som lyft både lediga jobb, förmåner såsom lönetrappan och intervjuer med medarbetare. En reklamfilm har även gjorts.
- Tio socialsekreterare på familjestödsenheten fullföljde en utbildning omfattande 7,5 högskolepoäng, ”Samordning, rådgivning och process i individriktat socialt arbete”.

Ekonomisk sammanfattning

Driftsredovisning per slag (tkr)	Budget 2015	Utfall 2015	Budget-avvikelse	Utfall 2014
Verksamhetens intäkter				
Avgifter	262	179	-83	278
Övriga intäkter	47 738	47 304	-434	25 866
Summa intäkter	48 000	47 483	-517	26 145
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-43 384	-45 188	-1 804	-38 489
Lokalkostnader	-11 832	-11 514	318	-8 938
Kapitalkostnader	0	0	0	-2
Köp av verksamhet	-52 572	-47 364	5 208	-30 453
Övriga kostnader	-31 512	-31 500	12	-30 650
Summa kostnader	-139 300	-135 566	3 734	-108 531
Verksamhetens nettokostnader	-91 300	-88 083	3 217	-82 386

Driftsredovisning per verksamhet (tkr)	Budget 2015	Utfall 2015	Budget-avvikelse	Utfall 2014
Nämnd och ledningsstab	-6 100	-6 665	-565	-4 629
Familjestödsenheten	-41 100	-41 783	-683	-36 390
Vuxenstödsenheten	-44 100	-39 635	4 465	-41 368
Verksamhetens nettokostnader	-91 300	-88 083	3 217	-82 386

Socialnämndens resultat för 2015 visar en positiv budgetavvikelse om 3,2 mnkr. Intäkterna avvek totalt med -0,5 mnkr och kostnaderna med 3,7 mnkr. Den största avvikelsen jämfört med budget avsåg köp av verksamhet där kostnaderna var 5,2 mnkr lägre än budgeterat. Orsaken var främst att köp av verksamhet för ensamkommande barn var lägre än budgeterat trots den stora volymökning som skedde i slutet av året. Kostnaderna var dock budgeterade för 40 platser hela året men under årets första sju månader var volymerna betydligt lägre. En annan förklaring är också att en större andel blev familjehemsplacerade i egen regi vilket istället ökade personalkostnaderna.

Den totala avvikelsen för personalkostnader var negativ med 1,8 mnkr varav högre arvoden och omkostnadsersättningar till familjehemmen för ensamkommande barn förklarar en del. Utöver detta uppstod också oförutsedda kostnader i samband med de ledningsförändringar som skedde på förvaltningen i slutet av året.

Utfallet för nämnd och ledningsstab blev -0,6 mnkr, familjestödsenheten -0,7 mnkr och vuxenstödsenheten hade ett överskott om 4,5 mnkr gentemot budget.

Socialnämnden har inte någon investeringsbudget.

Mål och måluppfyllelse

Vision Österåker 2020:

Österåker ska vara länets mest attraktiva skärgårdskommun, den skärgårdskommun som flest väljer att flytta till, bo och verka i, starta företag i samt besöka; en skärgårdskommun i världsklass. Österåker ska präglas av framtidstro, mångfald och öppenhet. Tillsammans - genom öppenhet och i dialog samt med en stark vilja till samarbete - arbetar vi för en långsiktigt positiv utveckling av Österåker.

Mål enligt Kommunfullmäktige	Genom nämndsmål enl VP	Nämndsmålet uppfyllt (Ja/Delvis/Nej)	Kommentar/genom vilken genomförd aktivitet
Bästa skolkommun i länet	Bidra med nämndens kunskap till skolan för att stärka barnens möjlighet att klara sin skolgång. Ungdomar ska i skolan få information om ungdomsmottagning och budgetrådgivning.	DELVIS DELVIS	Informationsträff om socialtjänstens arbete genomförd. Ungdomsmottagningen har erbjudit samtliga årskurs 8 klasser att komma till mottagningen och fortsatt med sitt utåtriktade arbete. Föreläsningar om budgetrådgivning har hållits på ett par olika skolor. En tjänst som Barnombud finns tillgänglig.
Högsta kvalitet på omsorg för äldre och funktionshindrade	Erbjuda barn och ungdomar ett Barnombud att vända sig till. Erbjuda äldre missbrukare stöd till ett värdigt liv.	JA JA	Boendestödjare har anställts och arbetar direkt mot målgruppen. Bra samarbete med biståndsenheten. I bemötandeundersökningen som genomfördes under hösten lämnade deltagarna flest negativa svar angående bl. a. tillgängligheten. 15 har erbjudits inom familjestödsenheten.
Professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service	Människor ska uppleva att socialförvaltningen har god tillgänglighet. Individen ska få möjlighet till samordnad individuell plan (SIP) mellan landsting och socialtjänst. Erbjuda generella program för att ge föräldrar möjlighet att utveckla sitt föräldraskap.	NEJ JA JA	38 föräldrar har deltagit
Ekonomi i balans	Människor i behov av försörjningsstöd ska stärkas till egen försörjning och ett självständigt liv. Människor med missbruksproblem ska erbjudas vård och behandling på hemmaplan. Människor med behov av stöd till bostad ska få kvalitetssäkrad handläggning. Personalomsättningen ska minska.	DELVIS JA NEJ	Arbetsökarverksamhet i egen regi. Samordningsförbundet har påbörjat sin verksamhet. Personalomsättningen har försvårat möjligheterna till att arbeta mer intensivt med personer som uppburit bistånd en längre tid. Boendestöd och öppenvård möjliggör att där det är möjligt erbjuds vård på hemmaplan. Uppföljningssystem saknas. Fortsatt hög personalomsättning.
Trygg miljö	Nämnden hade inte tagit fram något resultatmål kopplat till detta inriktningsmål i VP		

VP=verksamhetsplan, verksamheternas budget där mål för kommande år anges och fastställs politiskt

Verksamhetsuppföljning

Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten (Individ- och familjeomsorg) och vad som sägs i lag om socialnämnd, exklusive omsorgen om äldre människor och människor med fysiska och psykiska funktionshinder. Socialnämnden fullgör även kommunens uppgifter vad gäller flykting- och invandrarfrågor, uppgifter enligt skuldsaneringslagen, föräldrabalken och uppgifter avseende familjerådgivning och ungdomsmottagning.

Socialnämndens verksamhet är uppdelad i tre huvudområden: ledning och politikerstöd, familjestödsenhet och vuxenstödsenhet.

Ledning och politikerstöd

I ledning och politikerstöd ingår förvaltningsledning och administration, stöd och service till politiker, samt vissa förvaltningsgemensamma kostnader.

Från och med december månad fick förvaltningen en ny t.f. förvaltningschef som kommer att arbeta tills en ny rekrytering genomförts.

Socialnämnden fick, i och med den nya mandatperioden, flera nya ledamöter från och med januari och i mars månad höll förvaltningen i två utbildningsdagar för nämndens ledamöter. Nämnden sammanträdde 12 gånger under året som gick.

Driftsredovisning per verksamhet (tkr)	Budget 2015	Utfall 2015	Budget-avvikelse	Utfall 2014
Socialnämnd	-1 043	-1 238	-195	-1 085
Ledningsstab	-4 105	-4 656	-551	-2 568
Social beredskap	-562	-507	55	-666
Familjerådgivning	-390	-264	126	-310
Verksamhetens nettokostnader	-6 100	-6 665	-565	-4 629

För nämnd- och ledningsstab slutade resultatet med en negativ budgetavvikelse om 0,6 mnkr. Kostnaderna för arvoden och ersättningar till nämndsledamöterna var 200 tkr högre än budget vilket dels kan förklaras av att ytterligare ett sammanträde hölls jämfört med 2014 samt de två utbildningsdagarna.

En central buffert uppgående till 1 mnkr budgeterades för oförutsedda kostnader främst på grund av att små förändringar i volymer inom Socialnämndens verksamheter kan få stora ekonomiska konsekvenser. Trots detta uppstod ett underskott för ledningsstaben under slutet av året på grund av de personalkostnader som uppstod i samband med ledningsförändringarna på förvaltningen.

Barnombud

Barnombudet startade 2014 som ett projekt på uppdrag av Kommunfullmäktige. I budget 2015 beslutade Socialnämnden att förlänga projektet och utöka projektbudgeten så att verksamheten kom att omfatta 24 timmar per vecka (60 %).

Barnombudet syftar till att vara en vuxen som barn och ungdomar kan vända sig till vid ensamhet, konflikter eller andra svårigheter. Organisatoriskt finns verksamheten hos Personligt ombud.

I maj 2015 gjordes en utvärdering av projektet som bland annat visade att ca 170 kontakter togs under projektets första tio månader. De flesta kontakterna handlade om att barnet/den unge upplevde konflikter i familjen eller problem i skolan. Andra vanliga orsaker var att barnet/den unge mådde dåligt, kände sig ensam eller hade problem med kompisar. Flest kontakter togs av barn mellan 10-14 år (59 st.)

Utvärderingen visade också att föräldrar vid ett fåtal tillfällen hade kontaktat barnombudet. Det handlade då om svårigheter kring skolan och barnets behov av särskilt stöd. Vid dessa tillfällen fungerade Barnombudet som ett stöd och informerade om rätten till stöd från skolan.

En betydande del av Barnombudets uppdrag har varit och är att informera om sin verksamhet i olika kanaler och på arenor där barn och unga rör sig. Det handlar både om sociala media och mer traditionella arenor som skolor. Skolornas elevråd fungerar exempelvis som en viktig samarbetspartner för att nå ut.

I utvärderingen framkom övervägande positiva synpunkter från fem av de sex skolor Barnombudet då haft kontakt med. Man menade att det är värdefullt med en extra resurs som finns till för barnen och de unga och som kan möta barnen där de är.

I budget 2016 beslutade Socialnämnden att förlänga projektet med ett år.

Våld i nära relationer

Den nya författningssamlingen *Våld i nära relationer* utkom 2014 och omfattar främst barn eller vuxna som är utsatta eller har utsatts för våld eller övergrepp av närstående och barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående men även våldsutövare. För att kunna möta de nya kraven togs en verksamhetsplan fram för 2015. Fokus i utvecklingsarbetet har legat på att öka förvaltningens kunskaper om våld, hur det ska identifieras samt var inom verksamheten det ska utredas.

Förvaltningen erhöll 600 tkr i utvecklingsmedel av Socialstyrelsen för att utveckla Socialnämndens arbete inom våld i nära relationer. Personal har utbildats i våld, främst genom ATV, det behandlings- och kompetenscentrum som förvaltningen har avtal med och även hänvisar kommunens klienter till för stöd och behandling. Dessutom har personal utbildats i FREDÅ på Länsstyrelsen, en standardiserad bedömningsmetod avsedd att användas i socialtjänstens arbete med att identifiera och utreda inom våld i nära relationer.

Vuxenstödsenhetens arbetsgrupp som utreder ekonomiskt bistånd, har till uppgift att utreda våldsutsatta vuxna och de ska tillsammans med barn- och ungdomsgruppen, som utreder barn som bevittnat/våldsutsatts, samverka i utredningar för att bäst möta de enskilda behoven hos socialförvaltningens klienter.

En delrapportering av medlen som erhöles av Socialstyrelsen har gjorts och det kan konstateras att även om prestationskraven har uppnåtts är arbetet med våld i nära relationer omfattande och har försvårats främst av personalomsättning. En utmaning som givetvis gäller för samtliga områden inom Socialförvaltningen och som även här behöver tas i beaktande i det fortsatta utvecklingsarbetet inom våld i nära relationer under 2016.

Samordningsförbundet Södra Roslagen

En del av de kommuninvånare som söker stöd hos Socialnämnden för att få ekonomiskt bistånd har samtidigt behov av stöd från Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och sjukvården. Det ställer höga krav på samordning för att gemensamt se till individens behov i ett helhetsperspektiv. Genom att bilda ett samordningsförbund skapas möjligheter att underlätta denna samordning på ett operativt och ett strukturellt plan.

Sedan maj 2014 ingår Österåkers kommun i Samordningsförbundet Södra Roslagen. Förbundet, där Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Stockholms läns landsting och kommunerna Österåker och Täby ingår, samordnar insatser inom rehabiliteringsområdet. Målgruppen är personer i åldrarna 16-64 år som behöver parternas samordnade stöd för att förbättra sin förmåga till förvärvsarbete.

Förbundet leds av en styrelse som består av lika många representanter från respektive part. Varje part bidrar till förbundets budget. För 2015 uppgick Österåkers bidrag till 237 900 kronor som betalades ur Socialnämndens budget.

Under året har Samordningsförbundet Södra Roslagen bjudit in till flera seminarier för att bidra till kunskapsspridning och utveckling inom området. Seminarierna har varit öppna för tjänstemän inom alla parter. Förbundet har också finansierat tvärprofessionella team, bestående av representanter från Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, landstinget och kommunerna. Teamens uppgift har varit att vägleda individer som har behov av samordnade insatser.

Inför kommande år planerar förbundet att fortsätta finansiera seminarium och rådgivande team. Att stimulera framväxten av sociala företag i området kommer också att vara en prioriterad fråga för förbundet. Genom att stötta sociala företag vill förbundet bidra till att skapa en arbetsmarknad för personer med behov av särskilt stöd på sin arbetsplats.

Familjerådgivning

Sedan 2010 tillämpas lagen om valfrihetssystem, (LOV), inom familjerådgivning. Det innebär att par som önskar bearbeta samlevnadskonflikter, fritt kan välja utförare av familjerådgivningen. Under året har antalet externa utförare varit sex stycken. Antalet

utförare har sedan starten varierat något, då enstaka utförare tillkommit eller avböjt fortsatta uppdrag. Utöver de externa utförarna erbjuder kommunen familjerådgivning i egen regi på familjestödsenhetens familjemottagning.

Under 2015 betalade Socialnämnden 275 tkr i ersättning för familjerådgivning. Det motsvarar 261 samtal. Knappt 40 % av samtalen utfördes av den kommunala familjerådgivningen.

Föreningsbidrag

Socialnämnden ansvarar, på uppdrag av Kommunfullmäktige, för hantering av föreningsbidrag inom den sociala sektorn. Varje år avsätter Kommunfullmäktige en summa för ändamålet. Under året var denna summa 200 tkr. Sedan flera år har Kvinnojouren och Brottsofferjouren beviljats föreningsbidrag med 1 kr per invånare. Även lokalhyra för AA (Anonyma alkoholisten) bekostas sedan 2013 av dessa medel.

Under 2015 beslutade Socialnämnden att också bevilja bidrag till: AMD Anhöriga mot droger Täby, IFS Österåker - Danderyd – Vaxholm, Hrf Hörselskadades förening i Täby med omnejd, FUB i Södra Roslagen, RSMH- i samma båt och BRIS Region Mitt.

Klagomål och synpunkter, Lex Sarah, ej verkställda beslut

Under året inkom 32 synpunkter och klagomål gällande enheterna för familjestöd och vuxenstöd. Det är något fler än året innan då 29 synpunkter och klagomål inkom.

Alla synpunkter och klagomål som inte är anonyma följs, enligt förvaltningens riktlinjer, upp av respektive enhetschef eller samordnare.

Nio av de tjugo klagomål som gällde vuxenstödsenheten handlade om brister i bemötandet från enhetens socialsekreterare. I några fall fanns önskemål om att få byta socialsekreterare. I två av fallen genomfördes också ett byte. Ett klagomål, gällande hantering av ett ärende kring relationsvåld, påvisade brister i samverkan mellan Socialnämnden och Vård- och omsorgsnämnden. Det inkomna klagomålet ledde till att nya rutiner för samverkan mellan nämndera kring relationsvåld togs fram.

Av de tolv klagomål som kom in till familjestödsenheten handlade flertalet om bemötandet från enhetens personal och synpunkter på hur ärenden blivit handlagda. Två av klagomålen gällde enhetens hantering av familjerättsliga frågor. Ett av klagomålen ifrågasattes hur en anonym anmälare blev känd av personen som anmälan rörde. Ett klagomål handlade om varför en polisanmälan inte gjordes i ett specifikt fall. I båda fallen informerade enhetschefen om de rutiner och arbetssätt enheten har vid anmälan och utredning. I tre av de inkomna klagomålen valde avsändaren att vara anonym.

Under 2015 upprättades två lex Sarah-rapporter inom enheten för familjestöd. En rapport rörde brister i handläggning av ett ärende med misstänkt våld inom familjen. En inkommen anmälan om våld ledde till utredning men blev sedan liggande utan åtgärd på grund av

samordnares frånvaro. Vid upptäckten vidtogs omedelbara åtgärder för att undanröja missförhållandet. För att minska risken att ett liknande missförhållande ska ske igen tog enheten fram ny rutin för hantering av ärenden vid samordnares frånvaro. Befintlig rutin för hantering av krisstöd vid våld inom familjen uppdaterades också. Sakkunnig bedömde i sin utredning att missförhållandet var allvarligt och en anmälan gjordes till Inspektionen för vård och omsorg, IVO.

Den andra lex Sarah-rapporten som upprättades under året rörde felaktig användning av namn och personligt pronomen i en socialtjänstutredning om ett ensamkommande barn. I barnets genomförandeplan användes fel namn och personligt pronomen. Orsaken till missförhållandet var att socialsekreteraren kopierat en text ur en annan utredning. Detta troligen på grund av hög arbetsbelastning. Mottagandet av ensamkommande barn var under året högre än avtalat och arbetsbelastningen på personalen var periodvis hög. Vid upptäckten av missförhållandet vidtogs åtgärder för att minska risken för att missförhållandet kan ske igen. Sakkunnigs utredning visade att det var ett missförhållande, men att det inte var allvarligt, varför det inte anmäldes till IVO.

När det gäller beslut som inte verkställs inom tre månader har ett fall anmälts till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) under perioden. Beslutet gällde kontaktperson åt en ungdom.

Bemötandeundersökningar

Socialförvaltningen genomför årliga bemötandeundersökningar sedan 2008. Individ och familjeomsorgens enheter genomförde en enkätundersökning framtagen av SKL under perioden femtonde oktober till och med den femtonde november. Totalt deltog 61 personer, 48 procent män och 52 procent kvinnor, som besökte personal inom socialförvaltningens myndighetsutövning. Av de som deltog i undersökningen var 54 procent besökare till barn- och ungdomsenheten, 23 procent till ekonomiskt bistånd och 23 procent till beroendemottagningen.

Med vissa variationer mellan enheterna så har deltagarna lämnat flest andel positiva svar på frågorna;

- om det var lätt eller svårt att förstå informationen som socialsekreteraren gav,
- hur stor förståelse personalen visat för den enskildes situation samt
- om personalen frågat om den enskildes egna synpunkter på hur deras situation skulle kunna förändras

De frågor som deltagarna lämnat flest negativa svar på är;

- hur mycket de har kunnat påverka vilken typ av hjälp de har kunnat få av socialtjänsten,
- hur stor förståelse personalen har visat för den enskildes situation samt
- hur lätt eller svårt det har varit att få kontakt med personalen

Även här förekommer vissa variationer mellan enheterna.

Under enheternas utvecklingsarbete behöver svarsfrekvensen på 47 procent tas i beaktande vid tolkning av resultaten. Inför kommande utvärdering behöver metoden för undersökningens genomförande ses över för att öka möjligheten till fler deltagare och därmed ett mer tillförlitligt resultat.

Familjestödsenhet

Enheten utreder och beslutar om bistånd till vård och behandling för barn under 18 år och deras familjer samt följer upp beviljade insatser. Familjehem, kontaktpersoner och kontaktfamiljer rekryteras, utreds och handleds.

På uppdrag av tingsrätten görs vårdnads-, boende- och umgängesutredningar. Enheten verkställer samarbetsamtal beslutade av tingsrätten, domar om umgängesstöd och ungdomstjänst. Enheten utreder frågor som rör adoptioner, fastställer faderskap, ger samtalsstöd till familjer i familjerättsliga frågor utifrån vad som är bäst för barnet.

Enheten ansvarar för öppenvård på hemmaplan i syfte att förhindra placeringar av barn utanför föräldrahemmet och för att bistå familjer i förändringsarbete.

Enheten ansvarar även för att erbjuda föräldrautbildnings program som Komet och ABC. Enheten ansvarar för den kommunala familjerådgivningen till dem som lever i parförhållanden och som har samlevnadskonflikter samt erbjuder samarbetsamtal till föräldrar som lever åtskilda.

Enheten har under året ansvarat för mottagandet av ensamkommande flyktingbarn och drivit boendet StegEtt med sex platser.

Driftsredovisning per verksamhet (tkr)	Budget 2015	Utfall 2015	Budget-avvikelse	Utfall 2014
Administration	-19 339	-18 407	932	-18 489
Ensamkommande flyktingbarn	2 030	2 030	0	3 589
Familjemottagning	-4 473	-3 496	977	-3 588
Familjerådgivning	0	-46	-46	61
Familjerätt	-1 628	-1 768	-140	-1 521
Föräldrastöd	0	0	0	-130
Kontaktpersoner Barn och Ungdom	-876	-845	31	-764
Vårdkostnader Barn och Ungdom	-16 814	-19 251	-2 437	-15 548
Verksamhetens nettokostnader	-41 100	-41 783	-683	-36 390

Familjestödsenhetens utfall för 2015 gav en negativ avvikelse på 0,7 mnkr. Underskott återfinns framförallt inom vårdkostnader barn och ungdom som totalt hade ett negativt utfall om 2,4 mnkr på grund av volymökning.

Personalomsättningen har varit hög, främst under senare delen av året, varför personal hyrdes in från externa bemanningsföretag för att klara verksamheten. Det resulterade i att personalkostnaderna var lägre än budgeterat samtidigt som konsultkostnader uppstod som ej fanns budgeterade. Det fanns också en positiv budgetavvikelse för utbildningskostnader för enheten. Totalt fanns ett överskott om drygt 0,9 mnkr för enhetens administration.

Ett överskott på drygt 13 mnkr redovisades för ensamkommande barn. Överskottet har dock balanserats för att användas under kommande år när kostnader väntas uppstå. Det innebär att utfallet för verksamheten gav ett resultat utan avvikelse för 2015.

Anledningen till överskottet är att Migrationsverket har betalat för 40 platser och de anvisade färre barn än avtalet under första halvåret. Redan vid delårsbokslutet fanns ett ackumulerat överskott på drygt 3 mnkr. Ytterligare intäkter avseende 2014 på knappt 2 mnkr ansöktes om under hösten vilket också påverkat resultatet då dessa ej fanns uppbokade i 2014 års resultat. Nämnden har även haft ett flertal boendeplatser som understigit dygnersättningen från Migrationsverket. Detsamma gäller även flertalet familjehemsplaceringar där kostnaderna oftast varit lägre än den fasta dygnersättningen som Migrationsverket ersatt kommunen med. I samband med den stora ökningen av antalet ensamkommande barn kunde dock en prisökning konstateras men då detta skedde i slutet av året hann det bara delvis få effekt under 2015. Avseende de anvisningar som kommunen fått utöver avtalet ersätts efter ansökan med de faktiska kostnaderna.

Familjestöd	Budget	Utfall	Utfall	Utfall
Barn och unga	2015	2015	2014	2013
Antal aktualiseringar*	-	1359	1085	925
Antal helårsplaceringar HVB	5,0	7,3	5,4	9,3
Antal vårddygn HVB	1825	2 668	1975	3 400
Snittkostnad kr/dygn HVB	3 190 kr	3 287 kr	2 542 kr	3 492 kr
Antal helårsplaceringar familjehem	42,5	42,2	36,1	26,6
Antal vårddygn familjehem	15 501	15 401	13 181	9 692
Snittkostnad kr/dygn familjehem	638 kr	578 kr	707 kr	707 kr
Antal påbörjade uppdrag familjemottagning**	-	78	88	62

*Avser personer 0-20 år

**Avser familjebehandling, chansen, ungdomstjänst och öppenmottagning för vuxna

Volymerna av placerade barn och unga i HVB var högre än föregående år. En ökning från 5,4 helårsplatser till 7,3 varav endast 5,0 förväntades enligt budget. Antalet vårddygn i HVB ökade med 35 % jämfört med året innan och även snittkostnaden per dygn blev högre än budgeterat och föregående år. Totalt sett ledde det till en negativ budgetavvikelse på 3 mnkr. En volymökning skedde också i familjehem som ökade med drygt sex helårsplaceringar till 42,2 stycken. Detta rymdes dock inom vad som budgeterats och

resultatet blev 1 mnkr bättre än budgeterat. Enhetens jourhem i egen regi har under senare halvåret varit belagda med ensamkommande barn. Detta har i sin tur lett till att andra placeringlösningar har varit nödvändiga.

Antalet anmälningar om barn har ökat jämfört med föregående år, från 1 085 anmälningar till 1 359. Dock bör det observeras att aviseringarna om de ensamkommande barnen ingår i antalet.

En kombination av mindre arbetsmängd samt svårigheter att rekrytera gjorde att en tjänst på familjemottagningen var vakant under hela året. Tillsammans med lägre kostnader än beräknat för sociala insatsgrupper genererade verksamheten ett överskott om 1 mnkr.

Stöd till föräldrar

Enheten erbjuder två olika föräldrastödsprogram för föräldrar som vill utveckla sitt föräldraskap. Komet erbjuds till föräldrar som vill utveckla sitt förhållningssätt gentemot barnet och finna alternativa handlingsmönster som påverkar bråk- och trotsproblematik. Under 2015 har en Kometgrupp genomförts med sammanlagt nio föräldrar. ABC vänder sig till föräldrar som har barn mellan 3 och 12 år och som önskar utveckla sitt föräldraskap. ABC består av fyra gruppträffar med olika teman. Innehållet bygger på forskning om föräldraskap och barns utveckling. Under året deltog 29 föräldrar i tre olika ABC grupper.

Öppenvården i egen regi bör i huvudsak arbeta utifrån evidens. Den behandlingsinriktning som konsekvent visat sig minska bland annat fortsatt kriminalitet är familjebaserade insatser med primär fokus på föräldrars förmåga. Öppenvården i egen regi bör därför arbeta utifrån föräldraförmågan vilket kräver insatser i barnets naturliga miljö. Enheten erbjuder därför en lättillgänglig biståndsbedömning för föräldrar så att de kan söka individuellt stöd och hjälp för de svårigheter de uppfattar att de har i relation till sina barn. Biståndsbedömningen sker i regel inom en vecka. 37 hushåll har under året erhållit sådant individuellt stöd som registreras på en förälder. Utöver detta har öppenvård haft 93 pågående uppdrag som familjebehandling och ungdomstjänst.

Ett brev har skickats till 2 030 hushåll där det finns barn folkbokförda i åldrarna sex till tio år. Brevet innehöll information om det stöd som Österåkers kommun ger till föräldrar. I brevet fanns också en talong som gav möjlighet att gratis hämta ut boken ”Fem gånger mer kärlek”, som ger praktiska råd om hur man får barn och familj att fungera.

Samarbete/samverkan

Enheten samarbetat med förskola och barnavårdscentralen (BVC) i ett tvärprofessionellt team med representanter från

- mödravårdscentralen (MVC)
- barn- och ungdomspsykiatri (BUP)
- psykiatrimottagningen i Åkersberga
- Beroendemottagningens landstingsdel
- kvinnokliniken Danderyds sjukhus

Samarbetet har fortskridit med syftet att fånga upp socialt/psykiskt utsatta gravida kvinnor och hitta samverkansformer för att erbjuda stöd som förebygger ökad ohälsa såväl hos modern som hos barnet.

Samarbetet med barn- och ungdomspsykiatri (BUP) har fortgått för att nå gemensam syn på vårdbehov och gemensam vårdplanering. I samma syfte har månatliga konferenser med Mini-Maria hållits.

I samarbete med andra nordostkommuner och Roslagens polismästardistrikt drivs Stödcentrum för unga brottsoffer och Barnahus södra Roslagen. Täby kommun är huvudman för båda dessa verksamheter. Stödcentrum för unga brottsoffer Nordost tillgodoser unga brottsutsattas rätt till stöd. Verksamheten erbjuds som service och riktar sig till barn och personer mellan 12-24 år, som blivit utsatta för eller bevittnat brott samt deras anhöriga. Stödcentrum ansvarar även för att erbjuda medling i anslutning till brott.

Genom Barnahus Södra Roslagen samordnas myndigheternas utredningsförfarande på ett sätt som gagnar såväl den rättsliga processen som socialförvaltningens skyldighet att ingripa till barns skydd.

Sociala insatsgrupper (SIG) beskrivs av Socialstyrelsen som ett koordinerat, fokuserat och långsiktigt arbete för att ungdomar ska bryta en kriminell livsstil. Under året har fem ungdomar erbjudits insatsen och tre ungdomar har tackat ja till SIG.

Vid ett tillfälle har skolorna erbjudits information om socialförvaltningens arbete och verksamhet.

Under våren har samordnad individuell plan (SIP) erbjudits 15 barn varav en tackat nej. Utöver detta har socialsekreterare deltagit på 14 sådana möten som samordnats av BUP.

Familjehem

Rekryteringsgruppen besöker familjehemmen regelbundet och har gjort oaviserade hembesök. En nätverksträff har hållits med diskussioner om boken ”Fem gånger mer kärlek” av Martin Foster. Boken erhöll familjehemmen i julklapp 2014. Boken innehåller forskning och praktiska råd för ett fungerande familjeliv och riktar sig främst till föräldrar med barn mellan 2 och 12 år. Under hösten erbjöds familjehemmen en föreläsning om anknytning av socionomen och familjeterapeuten Ove Östling. Under hösten organiserades två informationskvällar i syfte att rekrytera familjehem till ensamkommande barn. Ett 100 tal personer tog del av informationen som ledde till några nya uppdragstagare.

Mottagande av ensamkommande barn

Österåkers kommun har en överenskommelse med Migrationsverket om 40 platser för ensamkommande barn. Enligt överenskommelsen ska pojkar mellan 15-17 år anvisas. Då

antalet asylsökande ensamkommande barn till Sverige ökat har en lagändring gjorts som medger att Migrationsverket kan anvisa en kommun ensamkommande barn utöver avtalet.

Under året har enheten ordnat boendeplatser enligt följande:

- gruppboende med 15 platser i lokaler som kommunen hyr, drivs på entreprenad av AB Vårlyjus
- boendet StegEtt drivs i egen regi med 6 gruppboendeboendeplatser
- nya HVB-avtal upprättades med Attendo PUT- och Asylboende med 19 platser, Lill hemmet med 6 platser och Förenade Care AB med 12 platser (totalt 37 platser)
- jourhem från konsultföretag
- 10 gruppboende inom familjehem

Under våren erbjöds ungdomarna placerade inom kommunen en ”jobsökarkurs” där de fick lära sig att skriva personliga brev och CV. Några av ungdomar erhöll sommarjobb genom kommunen och några har fått arbete på annat sätt.

Under senare del av året har fler barn än avtalet anvisats till kommunen. Under perioden januari till sista juni anvisades 14 barn och under perioden juli till sista december anvisades 119 barn. Socialförvaltningen saknade beredskap för detta antal varför flertalet medarbetare berördes av handläggning och praktiskt arbete för att ta emot dessa barn. Boendelösningar av olika karaktär användes. I november månad togs tio bostäder i anspråk till gruppboende med familjehem. I denna boendeform fanns 42 barn i slutet av året

Den sista december 2015 hade Österåkers kommun ansvarat för 145 ensamkommande barn.

Uppföljning

Socialnämnden har ansvar för god kvalitet i insatser till enskilda och ett ansvar att följa upp verksamheter som utförs av andra på uppdrag av nämnden. Familjestödsenheten har därför använt uppföljningsmodell UBU, ”Uppföljning av barn och unga” avseende HVB-placeringar. Det är ett IT-baserat program med en uppsättning av enkäter. Enkätsvaren läggs samman och omvandlas till resultat som därefter kan analyseras. Grunden för systemet är att vid insatser till barn finns tre berörda parter: barnet, vårdnadshavaren samt placerande socialsekreterare. I systemet samlas kvaliteten enligt dessa tre parter in och kopplas samman med aktuell institution. Kommunerna behöver gå samman för att skapa tillförlitlig data. UBU ger denna möjlighet om flera kommuner använder den.

Personalsituationen

Arbetet inom socialtjänsten är krävande. Socialstyrelsen ställer också nya och högre kompetenskrav på socialsekreterare inom barn- och ungdomsvården. Den ökande personalomsättningen, 26 procent, leder till avbrott i kontinuiteten vilket drabbar de utsatta barnen. Enligt Socialstyrelsens öppna jämförelser 2015 hade tidigare 71 procent av medarbetarna som ansvarar för barnutredningar tre års erfarenheter vilket har sjunkit till 38 procent 2015. Detta innebär ett kompetenstapp som påverkar kvaliteten. Förvaltningen har prövat nya sätt att locka personal till kommunen och att behålla nuvarande medarbetare. Bland annat har socionomstudenter erbjudits gratis BBIC utbildning, en lönetrappa har inrättats för myndighetsutövande personal och ett personalutvecklingsprogram har tagits fram. Den personalomsättning som varit har inneburit svårigheter att fullfölja uppdraget att hantera förhandsbedömningar, utredningar och de ökande anvisningarna av ensamkommande barn. Utredningskonsulter har anlitats i den mån de har funnits lediga och kända handläggarbrister har redovisats till socialnämnden.

Vuxenstödsenhet

Vuxenstödsenheten utreder och beslutar om ekonomiskt bistånd, våld i nära relationer, erbjuder biståndsbedömd arbetssökarverksamhet samt ansvarar för Socialnämndens bostadslägenheter.

Inom enheten inryms även budget- och skuldrådgivning samt ansvar för kommunens mottagande av nyanlända flyktingar, såväl enskilda vuxna som familjer.

Enheten har i uppdrag att förebygga missbruk av alkohol, narkotika och andra beroende-framkallande medel, genom myndighetsutövning, intern öppenvård samt köp av extern vård.

Ungdomsmottagningen (UMiÅ) är också organiserad inom enheten. Hälso- och sjukvårdsdelen av verksamheten drivs enligt avtal med Stockholms läns landsting.

Driftsredovisning per verksamhet (tkr)	Budget 2015	Utfall 2015	Budget- avvikelse	Utfall 2014
Stab	-2 569	-2 671	-102	-913
Hyresvärd	-1 289	-1 392	-103	-1 274
Ekonomiskt bistånd				
bidrag till enskilda	-18 150	-16 952	1 198	-18 477
administration	-6 172	-5 834	338	-4 450
Flyktingmottagande	1 808	1 926	118	1 252
Beroende				
administration	-4 000	-3 734	266	-3 300
vårdkostnad institution	-7 707	-6 053	1 654	-9 122
intern öppenvård	-2 054	-1 970	84	-1 575
extern öppenvård	-564	-368	196	-1 411
familjehem	0	-541	-541	-658
Övriga vuxna			0	
vårdkostnad institution	0	-409	-409	0
intern öppenvård	0	-9	-9	0
extern öppenvård	-1 044	-238	806	0
familjehem	-759	0	759	0
skyddat boende	0	-20	-20	0
Ungdomsmottagningen	-1 600	-1 370	230	-1 440
Verksamhetens nettokostnader	-44 100	-39 635	4 465	-41 368

Vuxenstödsenhetens nettokostnader för 2015 innebär en positiv avvikelse på 4 465 tkr. Överskottet beror både på färre placeringar än budgeterat samt överskott på grund av lägre kostnader för ekonomiskt bistånd.

Hyresvärdskostnaderna har under året varit 100 tkr högre än vad som budgeterats. Lokalhyrorna och därmed hyresintäkterna har varit 300-400 tkr lägre än budgeterat. Trots att nämnden tvingats till flera stora renoveringar motsvarande 400 tkr rymdes det dock inom vad som hade budgeterats. Anledningen till underskottet är istället att avskrivningar på gamla fordringar skett vilket påverkat resultatet negativt med 250 tkr.

Under året tog nämnden emot 4 färre flyktingar än avtalat men när budgeten beräknades var dock inte det förändrade avtalet med ytterligare 10 personer färdigt. Utfallet blev 100 tkr bättre än budgeterat, främst på grund av lägre administrativa kostnader.

För beroendevården uppstod lägre kostnader på sammanlagt 1,4 mnkr trots att antalet vårddygn var något fler än budgeterat. Det skedde dock en minskning av antalet helårsplacering motsvarande 0,9 stycken jämfört med föregående år. Överskottet för verksamheten uppstod främst på grund av lägre snittkostnader per dygn. En del av förklaringen är också att resultatet för den interna öppenvården var 100 tkr lägre i förhållande till budget beroende på ett lokalbyte som inte kom till stånd under 2015 utan kommer att ske 2016.

Placeringskostnader för övriga vuxna utan missbruk i grunden, som började särredovisas från och med 2015, visade också en positiv budgetavvikelse uppgående till 1,1 mnkr. Förklaringen är främst att ett par av de planerade placeringarna upphörde tidigt på året på grund av flytt utanför kommunen.

Ungdomsmottagningens resultat var 230 tkr bättre än budgeterat och berodde på lägre personalkostnader, inget införande av nytt datasystem samt lite lägre konsultkostnader.

Ekonomiskt bistånd

Kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd till enskilda minskade 2014 och har fortsatt att minska. Beloppet uppgick till totalt 17 mnkr, vilket gav en positiv budgetavvikelse på 1,2 mnkr. Orsaken till de lägre kostnaderna beror framförallt på färre antal hushåll. Perioder av personalbrist har försvårat ett utvecklingsarbete. Det gäller t ex arbetet med att komma vidare med de som uppburit ekonomiskt bistånd under längre tid. Det gäller även att försöka få fram alternativ till vandrarhemsboende. I december 2015 bodde 13 st på vandrarhem, motsvarande, varav 4 var barn. En förtroendeläkare konsulteras ett par gånger per termin för rådgivning och läkarutlåtanden i de mest komplicerade ärendena. Även förtroendetandläkare används vid bedömning av tandvård.

Ekonomiskt bistånd	Budget	Utfall	Utfall	Utfall
	2015	2015	2014	2013
Antal aktualiseringar ekonomiskt bistånd	-	3 180	3 704	3 128
Antal biståndsansökningar/mån	-	289	321	315
Antal biståndshushåll	-	410	477	505
Biståndsbelopp/hushåll/månad	-	3 446	3 240	2 932

Antal aktualiseringar har minskat i förhållande till 2014 men ligger på samma nivå som 2015. Antalet ansökningar ekonomiskt bistånd har minskat med 10 % jämfört med 2014. Antalet hushåll har succesivt minskat de senaste åren. Från 2014 till 2015 med 14 %, samtidigt som biståndsbeloppet per hushåll har ökat med 6 %.

Flyktingmottagande

Vuxenstödsenheten samverkar med arbetsförmedlingen i ett projekt finansierat av arbetsförmedlingen: ”Hemnära integrationsstöd” i syfte att genom visst praktiskt stöd i mottagandet underlätta den vuxne flyktingens etablering i samhället och arbetsmarknaden på längre sikt.

Kommunens överenskommelse med Länsstyrelsen anger att 50 flyktingar och andra skyddsbehövande ska tas emot 2015. Under år 2015 togs 46 flyktingar emot, motsvarande siffra 2014 var 19. Ökningen kommer sannolikt att bli mycket större 2016, beroende på att många flyktingar som kommit till Sverige under 2015 ännu inte anvisats kommunplacering.

Sociala lägenheter

I december 2015 hade Socialnämnden kontrakt på 63 lägenheter som disponerades av vuxenstödsenheten. Vuxenstödsenheten har ett välfungerande samarbete med det kommunala bostadsföretaget Armada som på begäran gett nämnden flera nya förstahandskontrakt för att möjliggöra flyktingmottagandet.

Dessa boenden ska alltid ses som en tillfällig lösning och beviljas inte till personer som utifrån normala livskriser, såsom till exempel skilsmässa, står utan bostad. Socialtjänstlagen ställer krav att den enskilde efter förmåga själv försöker lösa sin situation och ett stort arbete för vuxenstödsenheten har varit att för såväl nuvarande andrahandshyresgäster som nya sökande påpeka det egna ansvaret att söka egna andrahandskontrakt, ofta i hela landet. Vid akut behov av tak över huvudet beviljas oftast bistånd till vandrare eller liknande.

Vid slutet av 2014 inrättades ny bostadsförvaltartjänst som också arbetar för biståndsenheten. Bostadsförvaltartjänsten innebär bland annat att tätare besiktningar av lägenheterna har kunnat genomföras. Det har lett till att lägenheter som har haft stora brister renoverats, varför kostnaderna överskridit budget.

Budget- och skuldrådgivning

Kommunens budget- och skuldrådgivare erbjuder stöd med att reda ut skulder och upprätta budget för att stödja den enskilde att så fort som möjligt komma i ekonomisk balans. Den enskilde kan söka sig till rådgivaren själv, men ibland får de hjälp av till exempel psykiatri eller Personligt ombud att ta kontakt. De som söker rådgivning är både personer med låg inkomst och personer med hög inkomst och hög skuldnivå med mycket varierande bakomliggande orsaker. Ibland kommer hela familjer till rådgivning.

Under 2015 har 252 personer varit aktuella, vilket är en ökning med 60 personer i jämförelse med 2014. Av dessa har 48 personer blivit aktuella under 2015. Under året har föreläsning om budget och ekonomisk konsumentupplysning hållits på Tråsättraskolan, Enköpingsgymnasium, Österåkers kriminalvårdsanstalt samt för gode män och förvaltare.

Genomsnittlig kötid från rådsökande tagit kontakt till första besök är 3 veckor.

Beroendevård

Inom beroendemottagningen arbetar socialsekreterare med att utreda och besluta om bistånd i form av vård och behandling för personer med beroendeproblematik. Inom den egna öppna missbruksvården finns tidigare alkohol- och drogterapeut, familjeterapeut samt boendestödare.

Vuxna missbrukare från 18 år och deras anhöriga får behandling i samverkan med landstinget på hemmaplan vid beroendemottagningen och socialförvaltningens öppenvård. Personer med mycket omfattande missbruk som efter försök inte klarat av behandling i öppenvård har beviljats behandling i form av vårdvistelse på institution eller genom boende

och extern öppenvård i annan kommun. För flera personer har dessa vårdvistelser varit enda alternativet att undvika tvångsvård (LVM).

Myndighetsutövning

I enlighet med de nationella riktlinjerna är ASI den utredningsmodell som används för utredning av missbruk och beroende. Många olika livsområden berörs i utredningen som grundar sig på den sökandes egen beskrivning av sin situation. Här finns dock fortsatt ett utvecklingsområde vad gäller att systematiskt använda ASI vid upprepade tillfällen för att följa en utveckling och uppdatera bedömningen av lämpliga insatser

Allt fler kommer genom anmälan eller ansökan i kontakt med beroendemottagningen. Under år 2015 har 39 yttranden lämnats till Transportstyrelsen gällande körkortstillstånd/körkortsinnehav och till åklagarmyndigheten vid åtal för drogrelaterad brottslighet, vilket är en minskning från föregående års 61 yttranden. Antalet öppnade utredningar 2015 inom beroendemottagningen var 130 st jämfört med 241, 2014, och 202, 2013.

Öppenvård

Öppenvården erbjuder vård enskilt eller i grupp: 12-stegs kurser, haschprogram, återfallsprevention, eftervård, stödjande samtal, par- och familjesamtal, informations- och rådgivningssamtal, uppsökande verksamhet i centrum, individuella stödsamtal till barn och ungdomar som har missbrukande föräldrar, motivationsgrupp för kroniker och anhörigstöd.

Totalt har 146 personer varit aktuella vid mottagningen under året. Det är en kraftig minskning i förhållande till 2014 då motsvarande siffra var 292, 2013 var den 185. Antalet biståndsbedömda insatser har minskat kraftigt från 57, 2014, till 16, 2015. En orsak därtill kan vara personalomsättningen.

Under året har en 12-stegskurs avslutats och en påbörjats, sammanlagt 22 personer. 5 personer har genomfört ett haschavvänjningsprogram. 19 personer har erhållit återfallsprevention.

Boendestödjaren har under hösten haft insatser för totalt 17 personer. Några av dem har haft nästan dagliga besök, vilket möjliggjort ett fortsatt boende i andrahandslägenhet, i kombination med hemtjänstinsatser, istället för extern vårdvistelse. Boendestödjaren har även hjälpt enskilda klienter utan att det varit biståndsbedömt.

Vårdvinstelser

Vuxenstöd Placeringar	Budget 2015	Utfall 2015	Utfall 2014	Utfall 2013
Antal aktuella personer beroende	-	36	34	39
- varav LVM	-	8	5	3
- varav LVU	-	1	1	4
- varav familjehem	-	1	4	2
Antal helårsplaceringar HVB	10,3	10,5	11,4	11,9
Antal vårddygn HVB	3 746	3 832	4 162	5 442
Snittkostnad/dygn kr HVB	2 136 kr	1772 kr	2 125 kr	1492 kr
Antal helårsplaceringar ext boende+öppenvård	3,6	1,3	4,0	-
Antal vårddygn ext boende+öppenvård	1300	490	1448	-
Snittkostnad/dygn kr ext boende+öppenvård	1308 kr	931	943	-
Antal helårsplaceringar externa familjehem	2,0	0,7	0,5	-
Antal vårddygn externa familjehem	730	257	186	-
Snittkostnad/dygn kr externa familjehem	1096 kr	2 221	688	-

Antalet placerade har ökat något från 2014 till 2015 från 34 till 36. Antalet vårddygn har däremot minskat från 4162, 2014, till 3832, 2015. Även snittkostnaden per vårddygn har minskat.

Samverkan

Vid årsskiftet 2014/2015 återuppstod det lokala samrådet som funnits under åren 2010-2013 inom missbruksområdet, i enlighet med den regionala policyn för riskbruk, missbruk och beroende. I rådet deltar chefer från socialförvaltningen, vuxenpsykiatri, Beroendecentrum och Kriminalvården. En gång per termin bjuds även primärvården in. Samrådets syfte är att ständigt förbättra samverkan och förhindra att människor "tappas mellan stolarna". En dialog har börjat inledas om möjligheter till ett gemensamt arbete med personer med samsjuklighet, t ex med s k case-manager. En första inventering av målgruppen har gjorts. Eventuellt kan det fortsatta arbetet under 2016 resultera i en gemensam satsning, sannolikt med stöd av s k PRIO medel.

Inom beroendevården finns även en tät samverkan i och med Beroendecentrums och socialsekreterarnas samlokalisering, med gemensamma veckomöten för smidig remisshantering och samverkan. Socialsekreterarna har under året varit med och gjort samordnade individuella vårdplaner (SIP), när det funnits behov där av.

Ett ytterligare återkommande samverkansforum är tillsammans med Arbetsförmedlingen som rör mottagandet av nyanlända inom etableringen. Samverkan har bland annat resulterat i ett projekt med hemnära integration, som även kommer att pågå under 2016.

Samverkan är i enlighet med den lokala överenskommelsen (LÖKEN) som finns i Österåker på liknande sätt som i landets samtliga kommuner, sedan Arbetsförmedlingen tog över det samordnande ansvaret i flyktingmottagandet.

FOU-nätverket bidrar bland annat med fortbildning för personal och i olika chefsnätverk finns möjlighet till utbyte av information för chefer inom ekonomiskt bistånd, missbruk.

Ungdomsmottagningen

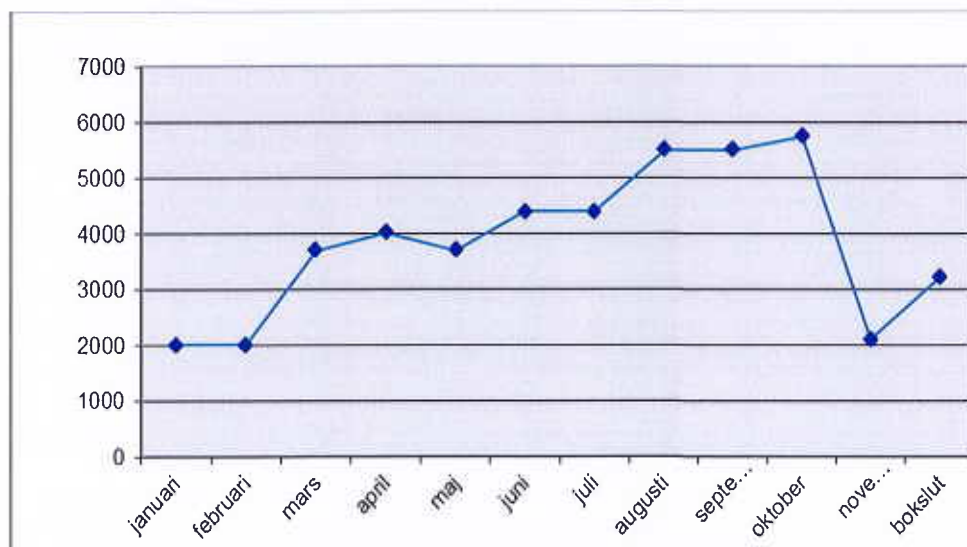
Ungdomsmottagningen har till uppgift att stärka ungdomar mellan 12-22 år i att hantera sin sexualitet, att respektera sig själva samt att förebygga psykisk och social ohälsa.

Under året har ungdomsmottagningen tagit emot 3 420 besök hos barnmorska, kurator eller läkare. 20 procent av besöken har gjorts av pojkar/unga män vilket är minskning med 3 procent jämfört med förra året. Mottagningen har under året även fortsatt med sin utåtriktade verksamhet. Samtliga årskurs 8 klasser samt specialklasser har erbjudits att komma till mottagningen. Personalen har även tagit emot ensamkommande barn i en kraftigt ökande volym. Det arbetet har varit tidskrävande bl a beroende på svårigheten att få tag i tolkar.

Personalsituation

Det är en hög prioritet att uppnå större stabilitet i personalgrupperna inom såväl ekonomiskt bistånd som beroendevården så att det utvecklingsarbete som pågår inte stoppas av vakanser i lika stor utsträckning under kommande år. Arbetet bedöms vara fortsatt angeläget under 2016.

Prognossäkerhet

Årets resultat för nämnden resulterade i en positiv budgetavvikelse på 3,2 mnkr. Prognoserna har under hela året legat i närheten av detta utfall men var något mer försiktiga i början av året. Efter sommaren kan man tydligt se att överskottet väntades öka och det förklaras av den stora ökningen av antalet ensamkommande barn som kom till kommunen. Prognoserna då byggde på att verksamhetens överskott skulle komma att öka då kostnaderna inte motsvarade de ökade intäkterna i samma omfattning. Under hösten var det svårt att prognostisera nämndens resultat på grund av denna osäkerhet kring omfattningen på flyktningmottagandet. I november månad togs beslutet att det eventuella överskottet för verksamheten skulle periodiseras till nästkommande år varför prognosen då också sjönk från 5,5 mnkr till 2,1 mnkr. Prognossäkerheten får ändå trots dessa faktorer anses varit relativt god under året.

Personaluppföljning

Anställda och årsarbetare	2015-11-30	2014-11-30	2013-11-30
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda	52,90	55,70	58,00
Antal årsarbetare, tidsbegränsade	8,20	7,00	6,00
Summa årsarbetare	61,10	62,70	64,00
Antal anställda	63	64	64

Antalet anställda var en person färre än föregående år och uppgick till 63 personer. Även antalet årsarbetare har minskat med motsvarande 1,6 st. Detta kan troligen förklaras av svårigheter med att rekrytera vilket lett till att konsulter anlitas istället för att klara arbetsbelastningen.

Sjukfrånvaro i intervall	Sjukfrånvaro totalt	Sjukfrånvaro < 60 dagar	Sjukfrånvaro > 60 dagar
Socialnämnden 2015	4,3%	*	*
Socialnämnden 2014	5,4%	1,6%	3,8%
Socialnämnden 2013	3,7%	1,4%	2,3%

* Uppgiften saknas för närvarande p.g.a ny version i lönesystemet.

Sjukfrånvaron minskade något under 2015 jämfört med 2014. Den uppgick totalt till 4,3 %.

Uppföljning miljömål

Mål enligt Kommunfullmäktige	Genom nämndsmål enl VP	Nämndsålet uppfyllt (Ja/Delvis/Nej)	Kommentar/genom vilken genomförd aktivitet
Begränsad klimatpåverkan	Verksamheten bidrar till hållbar utveckling Minska antalet arbetsresor	NEJ DELVIS	Ska ställa hållbarhetskrav i upphandlingar. Kurser och konferenser har i viss utsträckning skett via videolänk istället för att resa.

Uppföljning handlingsplan för finskt minoritetsområde

På Kommunfullmäktiges uppdrag har Vård- och omsorgsnämnden upprättat en handlingsplan för hur nämnden arbetar med kommunens ansvar som ett finskt förvaltningsområde. I tabellen nedan redovisas aktiviteter samt hur dessa har genomförts.

Mål	Kommentar
Medborgare som begär det ska få information och service på finska.	Det finns en ökad efterfrågan på information och service på finska. Biståndshanläggarna har fått uppdaterad information om detta. Information om hur medarbetare ska koppla inkommande samtal till finskspråkiga kollegor finns på intranätet. Det finns uppdaterad information om service på finska på hemsidan.
Chefer ska sträva efter att det ska finnas finskspråkig personal i arbetsgrupperna.	Önskemål om detta finns med i rekryteringsannonser. Det finns finskspråkig personal tillgängligt men inte hos biståndsenheten.

Framåtblick

Mottagandet av flyktingar och ensamkommande barn

Många människor i världen är på flykt från krig och katastrofer. En del av dem kommer till Sverige för att söka skydd. Mottagandet av asylsökande och flyktingar berör fler av kommunens nämnder och förvaltningar och påverkas i hög grad av de beslut som fattas av riksdag och regering.

Under 2015 hade kommunen avtal med Migrationsverket om att ta emot 50 flyktingar och 40 ensamkommande barn. Fortsättningsvis kommer staten att anvisa flyktingar och ensamkommande barn utan avtal med kommunerna. Det innebär att osäkerheten i hur många barn och vuxna som anvisas till vår kommun ökar och det blir svårare att planera för mottagandet. Socialnämnden påverkas också av kommunövergripande beslut.

Idag har kommunen ansvar för 139 ensamkommande barn. Målet är att under 2016 se till att så många som möjligt av de nya anvisade barnen bor inom kommunens gränser. Detta för att effektivare hantera stöd och uppföljning av beslutade insatser. Mot den bakgrunden planeras också flera nya boenden att upprättas. Socialnämnden har uppföljnings- och myndighetsansvar för dem som redan är anvisade till kommunen, ett arbete som kommer att fortgå över kommande år.

En viktig uppgift för den nyinrättade flyktingstödsenheten blir att ta fram förslag på en tydlig boendekedja som syftar till att stödja barnet/den unge till ett självständigt liv, att bli självförsörjande och att integreras i samhället.

Det är många människor som i dag bor på Migrationsverkets ankomstboende och väntar på att få sina asylskäl prövade. Det är därför sannolikt att antalet flyktingar med permanent uppehållstillstånd som anvisas till vår kommun kommer att öka jämfört med de 46 personer som anvisades 2015.

Utmaningen 2016 och åren framåt blir att skapa förutsättningar att ge dessa människor en bostad och att hitta sätt att integreras i det svenska samhället. Erfarenheten visar att det kan ta lång tid att som nyanländ bli etablerad på arbetsmarknaden och många blir under en period beroende av försörjningsstöd. Med en sådan utveckling kommer kostnaderna för nämnden att öka. Satsningar som syftar till att på olika sätt bidra till ökad integration och stöd till sysselsättning kommer därför att behöva genomföras kontinuerligt.

För den nyinrättade flyktingstödsenheten blir 2016 året för en utökad och effektiviserad samverkan både internt som med externa aktörer. Den interna samverkan kommer i första hand hanteras inom den operativa samverkansgruppen som socialförvaltningen är sammankallande för. Samverkan med externa aktörer kommer bedrivas på olika sätt, främst genom nätverksmöten.

Stöd till vuxna

Trots låg arbetslöshet i kommunen finns det människor som står långt ifrån arbetsmarknaden och fortsatt har svårt att få ett arbete. För att möta den utvecklingen har socialförvaltningen utvecklat nya arbetsmetoder, bland annat arbetssökarverksamhet och ett utökat samarbete med Arbetsförmedlingen. Samordningsförbundet Södra Roslagen förväntas också bidra till en positiv utveckling för målgruppen. Flera åtgärder behövs dock, exempelvis tillgång till fler praktikplatser och arbetstillfällen utanför den ordinarie arbetsmarknaden. En dialog om offentligt skyddade arbeten (OSA) har inletts med Arbetsförmedlingen. Förhoppningsvis kommer möjligheter till sådana anställningar att finnas 2016.

Bostadssituationen i kommunen

Bostadsbristen är ett generellt problem som påverkar flera av socialförvaltningens målgrupper och som har kraftigt inverkan på Socialnämndens kostnader. Ekonomiskt

bistånd belastas med kostnader för vandrarhem för akuta lösningar och vårdtider förlängs därför att boendefrågan inte är löst. Vandrarhemsboende bör ses över för mer stadigvarande och kostnadseffektivare lösningar. Samtidigt kan inte dessa frågor lösas med att Socialnämnden får allt fler lägenheter för andrahandsuthyrning utan det är en större bostadspolitisk fråga.

Missbruks- och beroendevård

Från 2015 gäller nya nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevården. Syftet är att öka tillgängligheten och kvaliteten i den vård och stöd som erbjuds. För socialförvaltningen innebär de nya riktlinjerna ett visst behov av fortbildning inom personalgruppen samt en utveckling av det redan pågående arbetet med standardiserade intervjumetoder. Det kommer också att krävas ökad samverkan mellan landstingets beroendevård/psykiatri och socialpsykiatrin för att utveckla individanpassade lösningar för den enskilde som lider av samsjuklighet.

Under 2016 kommer öppenvårdsinsatserna för missbrukare att stärkas ytterligare genom att en ny tjänst som ska arbeta framförallt med sysselsättning och boendestöd inrättas. Tjänsten kommer att arbeta nära tillsammans med nuvarande boendestödjare.

Möjligheterna för en utvecklad samverkan med andra som arbetar med personer med samsjuklighet (psykiatri och missbruk) kommer att undersökas under 2016. Eventuellt kan det resultera i ett projekt med s.k. case manager för att stödja människor med samsjuklighet.

Barns hälsa

Undersökningar visar att den psykiska ohälsan bland barn och ungdomar ökar. Ökningen sker inom hela gruppen och inte bara bland barn och unga som är särskilt utsatta på grund av psykosociala faktorer som en förälders missbruk eller psykiska sjukdom (se Socialstyrelsens rapport Psykisk ohälsa bland barn och ungdomar, 2013).

Med en ökning av den psykiska ohälsan bland barn ställs andra krav på socialsekreterarna som måste ha kompetens utöver socionomexamen inom ett brett spektrum. Det ställer också högre krav på samordning och samverkan mellan Vård- och omsorgsnämnden och Socialnämnden.

Personalsituationen

Arbetet inom socialtjänsten är krävande. Socialstyrelsen ställer också nya och högre kompetenskrav på socialsekreterare inom barn- och ungdomsvården. På vuxenstödsenheten har beslutet om att relationsvåld som rör vuxna ska utredas inom enheten, inneburit en högre arbetsbelastning och ökade krav på kunskap om våld. För familjestödsenheten innebär nya föreskrifter som säger att alla barn som utsatts för

och/eller bevittnat våld ska utredas, en ökad arbetsmängd. Det ökade flyktingmottagandet innebär också en ökad arbetsbelastning inom förvaltningen.

Redan idag är det en stor utmaning för socialförvaltningen att behålla en stabil personalgrupp. Förvaltningen behöver i samråd med de fackliga organisationerna och personalenheten finna andra sätt att locka erfaren personal till kommunen och samtidigt behålla nuvarande medarbetare. Förvaltningen behöver också utveckla en organisation som kan hantera de olika ansvarsområdena trots eventuell personalomsättning.

Den på senare år höga personalomsättningen har resulterat i att många utredare inom den sociala barn- och ungdomsvården har kortare erfarenhet jämfört med tidigare år. Det innebär ökad belastning på den erfarna personalen, då mer tid måste ägnas åt introduktion och handledning.

Under 2015 har en lönetrappa för utredande socialsekreterare införts. Satsningen syftar till att öka incitamenten att arbeta längre hos arbetsgivaren. Under 2015 antogs också ett program för personalutveckling med syfte att stärka kompetensutvecklingen. Arbetet med att förbättra personalsituationen och arbetsmiljön kommer att behöva prioriteras även framöver.

Svar på remiss – Ökad tillgänglighet till sprututbytesverksamheter i Sverige

Beslutsförslag:

Socialnämnden överlämnar socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterad den 11 januari 2016 som remissvar om ökad tillgänglighet till sprututbytesverksamheter till Regeringen, Socialdepartementet.

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Datum 2016-01-11

Dnr SN 2016/0002

Till Socialnämnden

Svar på remiss – Ökad tillgänglighet till sprututbytesverksamheter i Sverige

Sammanfattning

Österåkers kommun har fått möjlighet att yttra sig över promemorian (DS 2015:56) om ökad tillgänglighet till sprututbytesverksamheter i Sverige. Förslagen i promemorian är att landstinget blir ensam huvudman för att ansöka om och att driva verksamheten samt att alla som fyllt 18 år och injicerar droger kan delta i verksamheten.

Socialförvaltningen bedömer att det är rimligt att det är den huvudman som är ansvarig för smittskyddet, landstinget, som ensam kan ansöka om att driva verksamheten, men att åldergränsen även fortsättningsvis bör vara 20 år.

Beslutsförslag

Socialnämndens beslut

Socialnämnden överlämnar socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterad den 11 januari 2016, över förslag om ökad tillgänglighet till sprututbytesverksamheter, till regeringen, socialdepartementet.

Bakgrund

I missbruksutredningen, SOU 2011:35, föreslogs en rad förändringar inom missbruksvården. Bland annat fanns förslag om ökad tillgänglighet till sprututbytesverksamheter. Utredningens mest genomgripande förslag var att en huvudman, landstingen, skulle få ansvar för missbruksvården. Eftersom utredningens förslag inte överlämnades till riksdagen har istället i en särskild departementspromemoria frågan om tillgänglighet till sprututbytesprogram åter lyfts. Förslaget sammanfattas på följande sätt.

”I denna promemoria läggs förslag som ska förbättra tillgången i hela landet till sprututbyten för personer som injicerar droger. Förslagen innebär att ansvaret för sprututbytesverksamheterna renodlas till landstinget som blir ensam huvudman för att ansöka om och att driva verksamheten. Vidare föreslås i promemorian att alla som injicerar droger och som fyllt 18 år ska kunna delta i verksamheten på lika villkor och därmed sänks den tidigare åldergränsen från 20 till 18 år. Trots att möjligheten att inrätta sprututbyten över hela Sverige funnits under en längre tid har endast sex mottagningar i tre landsting inrättats. Innehållet i denna promemoria tydliggör nyttan med verksamheterna och förslagen bedöms undanröja hinder som försvårat för verksamheterna. Vid sprututbytesmottagningar kan personer som injicerar droger få rena sprutor och kanyler samt i övrigt få råd och stöd kring sin hälsosituation. Verksamheterna är en ingång för att möta en utsatt grupp i samhället och etablera kontakt samt motivera till frivillig vård och behandling för missbruk eller beroende. Verksamheterna regleras genom lagstiftning och föreskrifter. Sprututbytesverksamhet har bedömts vara ett effektivt redskap i bekämpningen av smittsamma sjukdomar i världen och rekommenderas av myndigheter i Sverige och internationellt.”

Österåkers kommun har fått möjlighet att avge remissvar på förslagen i promemorian.

Tjänsteutlåtande

Förvaltningens slutsatser

Socialförvaltningen konstaterar att sprututbytesprogram inrättats i 3 av 20 landsting. Programmen omfattar c:a 2600 personer utav de c:a 8000 som bedöms injicera droger.

Riksdagen har tidigare tagit ställning för att sprututbytesprogram skall vara tillåtet i Sverige. Det är enbart vilka som ska omfattas och vilka som ska ta besluten som denna remiss handlar om.

Socialförvaltningen delar uppfattningen att sprututbytesprogrammen framförallt är en smittskyddsinsats och inte i någon högre grad är en del av missbruksvården. Det är därför rimligt att det är landstingen som avgör om sprututbyte ska genomföras eller inte. Samtidigt är det nödvändigt att landstinget samråder med kommunerna innan sprututbytesprogram startas eftersom som komplement till sprututbyte måste finnas fungerande vårdkedjor med abstinensvård, vård och behandling samt eftervård.

I promemorian föreslås att åldern för att delta i sprututbytesprogram sänks från 20 till 18 år. Skälet som framförs är att om man håller fast vid 20 år som gräns skulle det bidra till fortsatta problem med att komma i kontakt med målgruppen och motverka den fortsatt höga smittspridningen av hepatit C som finns i Sverige. Socialförvaltningen anser att detta skäl inte är tillräckligt för att förändra åldersgränsen. Svensk narkotikalagstiftning klargör tydligt att användningen av narkotika inte är accepterat i samhället, Lagstiftningen är extra tydlig vad gäller ungdomar som kan vårdas med stöd av lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), enligt vilken en ungdom kan omhändertas upp till 20 års ålder och vårdas till 21 år. Det är enligt socialförvaltningens bedömning inte rimligt att en ung vuxen kan delta i ett sprututbytesprogram utan socialtjänstens kännedom. Den skyddslagstiftning som LVU utgör för unga vuxna skulle i vissa fall, på grund av socialtjänstens bristande kännedom om injektionsmissbruk, inte kunna tillämpas. Socialförvaltningen avstyrker därför förslaget i den delen.

Anders Lindblad
T.f socialchef

Leif Söderholm
Vik. enhetschef

10.8

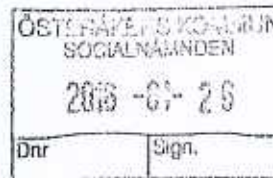
**Beslut från Inspektionen för vård och omsorg,
2016-01-22 Dnr 8.2-34705/2014-10**

BESLUT

2016-01-22 Dnr 8.2-34705/2014-10 1(2)

SN 2015/0001-704(8)

Österåkers kommun - Socialnämnden
184 86 ÅKERSBERGA

Ärendet

Klagomål i barnärende vid socialtjänsten i Österåkers kommun

Beslut

Ärendet avslutas

Skälen för beslutet

Inspektionen för vård och omsorg bedömer att de av socialnämnden i Österåkers kommun vidtagna åtgärderna är tillräckliga för att säkerställa att utredning sker i sådan omfattning att den kan leda till ett sakligt korrekt beslut och ger grund för att motivera beslutet samt att kommunikering sker i ärenden.

Redovisade åtgärder

Förvaltningen har en kvalitetsutvecklare som under året haft månatliga träffar med socialsekreterare för genomgångar och övningar i utredningsarbetet. Kvalitetsutvecklaren har även till uppgift att stötta socialsekreterare under utredningstiden. Samordnare eller kvalitetsutvecklare har vidare till uppgift att granska utredningar innan de avslutas.

En rutin om kommunikering har upprättats. Denna har gjorts känd för samtliga handläggare. Rutinen finns på intranätet. Det framgår vidare att nämnden genomför interna uppföljningar på att ansökningar har besvarats och att det finns genomförandeplaner i insatserna. IVO utgår ifrån att nämnden genomför egenkontroll i enlighet med vad som föreskrivs i Socialstyrelsen föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete 2 kap. 1 §.

Bakgrund

Nämnden har utifrån ett beslut som IVO fattade den 26 oktober 2015 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder. Ärenden avser en utredning av ett barn som nämnden genomförde under hösten 2014. Av IVO:s beslut framgick att nämnden skulle vidta följande åtgärder

- Säkerställa att nämnden utredning ger sådan omfattning att utredningen kan leda till ett sakligt korrekt beslut och ger grund för att motivera beslutet
- Redovisa vilka åtgärder nämnden vidtagit utifrån de brister de egna konstaterade bristerna som redovisades i nämndens yttrande den 23 januari 2015 till IVO.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschef Agneta Krantz.
Inspektören Eva Kågström har varit föredragande.

För Inspektionen för vård och omsorg

Agneta Krantz

Eva Kågström